



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

# **Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina**

**Pirhing, Ehrenreich**

**Dilingæ, 1690**

Sectio II. De iis, qui testamenta facere possunt, vel non?

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

## SECTIO II.

## De iis, qui testamenta facere possunt, vel non?

## §. I.

## Quinam jure communi prohibeantur testamentum facere?

Omibus concessum esse de bonis suis ante mortem disponere, per ultimam voluntatem, nisi jure naturali, vel positivo, ob gravem causam prohibeantur, habetur ex lege 1. C. De SS. Ecclesiis. Prohibentur autem ob impedimentum naturæ, qui usu rationis carent; imberbes, muti, & surdi simul à nativitate, cæci, qui testari non possunt, nisi nuncupativè, &c. jure positivo verò prohibentur servi sive mancipia; prodigi, quibus interdicta bonorum administratio; captivi, sive obsides apud hostes retenti, damnati ad mortem naturalem, vel Civilem; filii familias, sub patria adhuc potestate existentes, qui non possunt de bonis adventitiis testari; usurarii manifesti, nisi prius de usuris satisfecerint; excommunicati propter hæresin, vel ob percussione[m] Cardinalis; Clerici, &c. de quibus tamen plus dicitur §§. sequentibus. De aliis vide Civilistas.

## §. II.

An, & de quibus bonis Episcopi, aliorum Prælati Ecclesiastici, & beneficiarii testari possint, vel non?

De bonis suis propriis, sive de patrimonialibus, testari hos, & Cleri-

cos omnes seculares posse, sive ante Prælaturam, aut susceptum beneficium, vel ordinem, sive postea patrimonium tale acquisiverint, ut & de bonis quasi patrimonialibus, quæ ut justum sui laboris stipendium, aut præsentis præmium ex bonis etiam Ecclesiasticis obtinent, aut in compensatione certorum obsequiorum Ecclesiæ præstitorum, aut factarum ex patrimonio suo expensarum in pias causas, aut Ecclesiæ utilitatem, vel denique, quæ ex bonis his suæ congruæ sustentationi concessis compartentur, passim omnes docent, & ex variis iuribus patet, quia in his bonis verissimi & perfecti Domini sunt, ad instar Laicorum, & consequenter de illis instar Laicorum, tam inter vivos, quàm per ultimam voluntatem disponere possunt; aliter tamen loquendum de illis redditibus Ecclesiasticis, quos ex vituli sui, aut beneficii, suæ congruæ sustentationi nihil necessarios percipiunt; de quibus, uti & de illis, quæ ex talibus redditibus comparaverunt, quod testari non possint, sed relinquenda sint hæc Ecclesiæ, (nisi ad pias causas, vitæ tempore, redditus illi donati fuerint) plura iterum jura asserunt cap. 7. 8. 9. II. Ec. h. e. ut à successore v. g. cui bonorum Ecclesiæ illius administratio competit, in pios usus expendantur; vel à Capitulo, si ad illud talia bona devolvantur, velut legitimis administratoribus, aut in communi massa futuris necessitatibus reserventur, aut inter Capitulares distribuantur, vel alios pauperes præbendatos, prout ex cit. cap. relatum. patet; nisi in tali Ecclesiâ sit usus receptus, ut quæ post mortem beneficiarii remanent, sicut spolia Sedi, vel

XXX 2

Cameræ



Camera Apostolicæ applicanda, de quibus tamen spoliis in nostris partibus parum scitur.

## §. III.

*An per consuetudinem saltem immemorabilem introduci possit, ut beneficiarii de redditibus Ecclesiasticis superfluis, & quæ ex illis comparata sunt, liberè, ac licitè testentur, etiam ad profanas causas?*

**A**ffirmant aliqui, & hanc consuetudinem etiam in quibusdam nostræ Germaniæ locis vigere putant, saltem quoad Clericos beneficiarios, Episcopo inferiores: Verior tamen est negativa sententia, non tantum respectu Episcoporum, & similium Prælatorum, sed etiam respectu aliorum beneficiariorum, si superfluos redditus non tantum in modica quantitate habeant, (de quibus ut testentur etiam ad profanas causas concedi fortassis potest consuetudo, cum in moralibus his modicum non soleat observari, neque tam exactè distingui possit, quantum alicui ad necessariam sustentationem, aut conveniens laborum stipendium, concedi debeat) sed si habeant in notabili excessu redditus superfluos; quamvis enim per consuetudinem introduci possit, ut beneficiarii etiam Episcopi, alique Prælati, qui reddituum Ecclesiasticorum administrationem habent, de superfluis redditibus, & bonis mobilibus (non tamen valdè pretiosis) testari ad pias causas possint (cum enim per talem dispositionem nec lædatur jus divinum, nec voluntas fundatorum, sed positivo tantum humano juri, dispositionem talem per ultimam voluntatem

prohibenti, consuetudo talis committitur, consequenter abrogari per contrariam consuetudinem jus tale potest: potest tamen per ullam consuetudinem etiam immemorabilem introduci, etiam profanas causas de talibus redditibus superfluis testentur validè beneficiarii, probant aliqui ex cap. Relatum 12. l. cum consuetudo talis non tantum positivo humano, sed juri etiam divini & naturali contraria sit, & consequenter irrationabilis, in quantum scilicet eorum fovet, & nutrit, quod licet Clerici, si inter vivos etiam, quoad causas profanas disponant; & quatenus consuetudo hæc in aliquibus partibus viget, censendum tamen est, tolerari non magis, quia facile aboleri non potest, & majora mala caveantur, quam quod probetur, ut bona, & laudabilia, in multis etiam partibus abolerentur, & reddituum Clericis, de redditibus Ecclesiasticis, sive inter quasi partem bona numerentur, sive sint redditus superflui, sine licentia Episcopi testentur, scilicet multa fiant, in fraudem Canonum.

## §. IV.

*An & quatenus Religiosi sibi prohibuitum vel permissum testamentum facere, sive Professi, sive Non professi sint?*

**R**eligiosi Professi, quantum ad numerum Prælati sint, quod ab eis testari non possunt, probat illorum paupertatis votum, quod sic ut illorum minij incapaces facit, ita reddituum incapaces testamenti faciendi, ut dicitur etiam ex cap. quia Ingressus



*h. s.* Neque ad hoc licentiam concedere possunt superiores alij regulares, quamvis enim cum licentia superiorum suorum modicum quid donare possint causâ mortis, testamentum tamen facere non possunt (cùm plus sit testari, quàm mortis causâ modicum quid donare) sine expressâ Pontificis Summi licentia, qui sicuti militaribus ordinibus licentiam testandi de rebus suis, cum suorum superiorum facultate, concessit, ita potest eam concedere etiam aliorum Ordinum regularum professis, liberam concedendo administrationem, & usum aliquarum rerum, etiam per ultimam voluntatem, ita tamen, ut si simpliciter tantùm concedatur illis testandi licentia, intelligatur, quodd testari possint de bonis, quæ de facto possidet religiosus (nec quicquam fiat in præjudicium Monasterij) & quodd testari possint ad pias causas tantùm, cùm facultatem talem concedens Pontifex, non videatur velle derogare iuri superiori, & speciali. Inferunt quidem aliqui ex hac à Pontifice obtinenda licentia, posse etiam per consuetudinem introduci, ut religiosi testari, ad pias saltem causas, possint, de bonis scilicet, quæ cum licentia suorum superiorum de facto possident, sed male, cùm talis consuetudo solemniter paupertatis voto repugnet, quo renuntiat religiosus omni proprietati & dominio, neque ex eo casu, quo specialiter nonnunquam ex causa justa, per privilegium, concedit aliquid Pontifex, argumentum duci debet, ad universalem consuetudinem introducendam.

Novitiis tamen Religionum, conceditur de jure communi testandi licen-

tia, de suis bonis pro beneplacito eorum, sive ante ingressum in novitium, sive post ingressum, ante professionem tamen, testari velint, nihil ad hoc requisitâ superiorum licentiâ, cùm sint simpliciter sui adhuc iuris, & perfecti suorum bonorum domini; neque in iure illis prohibita sit testamenti factio, ita tamen ut in tali Testamento observari debeant iuris Civilis solemnitates, & hodie etiam, quæ *Trid. sess. 25. Cap. 6. de Regular.* statuit, prout pluribus dicitur Titulo 31.

### SECTIO III.

#### De hæredum institutione, & substitutione.

##### §. I.

*Quinam hæredes institui possint in testamento; & an etiam ordines religiosi, eorumque professi?*

**H**æredes institui regulariter possunt omnes, non tantùm singuli, ac privati, cujuscunque conditionis, ac qualitatis sint, sed communitates etiam, & Collegia, etiam ordines religiosi, qui capaces sunt possidendi bona immobilia in communi, & talium ordinum religiosi professi (ita tamen, ut bona relicta non acquirantur Monacho, sed monasterio) qualiter capaces sunt post *Trid. sess. 25. cap. de Regular.* omnes tam virosum, quàm mulierum, etiam mendicantes religiosi Ordines, præter FF. Minores de observantia, & Capucinos, quorum nec professi, nec Monasteria, nec Ecclesiæ (juxta probabiliorem sententiam) institui hæredes possunt